

Vrij spel voor natuur en kinderen

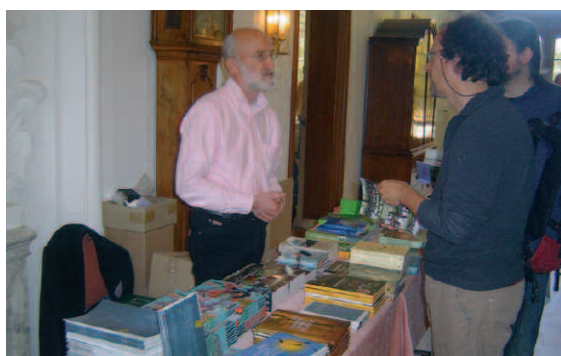

Symposium in Kasteel Groeneveld,
18 oktober 2007

Het cadeau van het ministerie van LNV ter gelegenheid van de uitreiking van de Heimans en Thijsseprijs - een dagje Kasteel Groeneveld met alles er op en er aan - pakte bijzonder goed uit. Veel belangstelling, zeer goede sfeer, levendige uitwisseling, prima verzorging door de medewerkers van het Kasteel en de catering.

Voor ons een van de meest gedenkwaardige dagen van ons leven: inhoudelijke, aantrekkelijke lezingen – o.a. door Reinhard Witt en Susan Humphries - in sfeervolle entourage, een keur aan informatieve workshops en lezingen na de middag, een 8-tal mooie kinderactiviteiten op de zolder van het koetshuis, buiten in het park en in twee mooie yurts, met als passende afsluiting de presentatie van ons boek “Vrij spel voor natuur en kinderen” aan het

eind van de middag in de prachtige grote zaal (we zagen het boek zelf toen ook voor het eerst...). Er waren zoveel belangstellenden, dat de grote deuren naar een aanpalende zaal ook nog open werden gesteld. Ons verlotingsidee als afsluiting van de dag, waarin iedere deelnemer mee kon dingen naar een boek als cadeau, bleek een zeer geslaagde, spannende act. Paul Paardekooper had op het laatste moment nog bedacht, ieders naamkaartje in ver-

schillende kinderlaarsjes per doelgroep te laten gooien. Onvergetelijk blijft het moment toen Paul Janssen van het CNME Maastricht door ‘goede fee’ Susan Humphries uit het laarsje ‘CNME-medewerkers’ als winnend lot werd getrokken. Op z'n verjaardag! Er brak spontaan gezang los. Toen ook Roel van Raaij bij de gelukkigen bleek te horen, waren we hopelijk al lang verheven boven gedachten aan ‘doorgestoken kaart’... Een prachtige dag die naar meer smaakt: ontmoetingen van zoveel – ca. 200 – geëngageerde mensen moeten haast als vanzelf tot talrijke en verrassende nieuwe initiatieven leiden.

Willy Leufgen en Marianne van Lier

Vrij Spel voor Natuur en Kinderen is een 'kloek' boek geworden. 252 bladzijden dik, stevige omslag, geheel in kleur met bijna 500 foto's, waarvan een aantal bijzonder aansprekende over 2 pagina's zijn afgedrukt. Jan van Arkel - de uitgever - over dit boek: "Hoe zien succesvolle, uitdagingende speelplekken er uit? Uit wat voor leerplekken met zinneprikkelende natuur zijn kinderen niet weg te slaan? Bestaan zulke plekken nog? Ja, ze zijn er, op onverwachte plaatsen, ook in de stad. En iedereen met creativiteit en doorzettingsvermogen kan zelf zo'n spannend landschap realiseren. Dit boek is een ontdekkingsreis naar allerlei fantastische voorbeelden in binnen- en buitenland, een kleurrijk palet van ideeën voor een geslaagde praktijk. Het geeft bovendien pedagogische argumenten, een stappenplan, tips en heel veel adressen en websites."

Vrij Spel voor Natuur en Kinderen. Willy Leufgen en Marianne van Lier, 2007. Uitgeverij Jan van Arkel, Utrecht. ISBN 978 90 6224 470 6. **Aangezien de verzendkosten hoger zijn dan de 2,50 korting die wij Oaselezers kunnen bieden, is het toch in de meeste gevallen voordeliger het boek gewoon voor 20 euro in de boekhandel te kopen.**

Lees meer over dit boek op www.het-laatstekindinhetbos.nl (uiteraard ook over het gelijknamige spraakmakende boek van Richard Louv); meer over Springzaad op www.springzaad.nl. Op deze laatste website ook meer informatie over Springzaad zelf, geslaagde projecten, literatuur en – voor wie echt aan de slag wil en daarbij wel wat hulp kan gebruiken – de rubriek 'wie kan helpen? Bij 'Handboek' hebben we o.a. gelukkig de gelegenheid mutaties en fouten te vermelden.

Bibliotheek

Plantenvademecum voor tuin, park en landschap

Arie Koster is hovenier en bioloog en de laatste jaren vooral bezig met het bruikbaar maken van wetenschappelijke informatie over wilde planten voor geïnteresseerde particulieren, groenbeheerders en beroepsopleidingen in het groen. Het Plantenvademecum is een stevig, robuust en fraai vormgegeven handboek, bevat een schier eindeloze hoeveelheid informatie over wilde inheemse planten in (semi)spontane begroeiingen in het landschap en exoten die toegepast worden in tuinen en door mensen ontwikkelde begroeiingen. Auteur Arie Koster schetst de achtergronden van het huidige tuin- en groenbeheer, gaat in op groeiplaatsfactoren en beheer, de betekenis van bijen voor bloemen en voor ons, geeft beschrijvingen van meer dan 1500 plantensoorten en voegt daar bijna 500 foto's en een aantal tekeningen aan toe. 1200 van die plantensoorten zijn voor bloembezoekende insecten van betekenis, en bijna 300 soorten zijn juist van belang voor het beheer van landschap, inclusief de eigen tuin.

Het Vademecum wilde planten (Koster, 5de druk 1999), dat buigzamer is en je dus makkelijker ziet liggen in een fiets-tas, lijkt een vingeroefening geweest te zijn voor dit grote Plantenvademecum. Ik heb eerst het boek onderzocht en de cd-rom als toetje bewaard. Vluchtig doorbladerend zie je snel de overeenkomst met het Vademecum wilde planten, maar het Plantenvademecum behandelt liefst 3 keer zoveel plantensoorten. Het beheerdeel is grotendeels overgebracht naar de cd-rom. Daarbij tref je al bijna 500 plantenfoto's aan in het handboek, en 950 plantensoorten worden behandeld op de cd-rom. Het wordt snel moeilijker om het schijfje met rust te laten. Handig die legenda's bij het overzicht van de soorten en beheertypen direct achter voor- en achterkaft. Vernieuwende onderdelen: hoogte en breedte van houtige planten, bloembezoekers en frequentie bezoek honingbijen, toepassing van planten in de tuin, op de plek van een gelichte tegel, op stenige plekken en de snoeimethode-legenda.

De volgende zaken vielen mij verder op: Het woord 'ecologisch' wordt spaarzaam gebruikt, maar des te meer ademt het handboek overal de samenhang tussen groen, bloemen, fauna, gezondheid, beleving, welbevinden, het economisch belang van een groene omgeving, ecologische aanleg en onderhoud. In dat opzicht is in het overzicht van de soorten het gebroederlijk samengaan van onze inheemse wilde soorten met de exoten die in tuin en beplanting worden toegepast een eye-opener en een verademing; het is een stap de nieuwe eeuw in met een benadering van groen die klopt met een verstedelijkt landschap. De grenzen tussen tuinen, aangelegd groen en wilde begroeiingen vervagen. Het handboek integreert wat er sinds lang was met wat nieuw is. Het maakt nieuwsgierig naar al die soorten uit andere streken, die vaak nog een Nederlandse naam ontberen. Opvallend is het accent op de betekenis van wilde bijen en honingbijen als bestuivers van consumptiegewassen. Het hoofdstuk 'Bijen als schakel tussen mens en natuur' mag je dan ook zien als een boek binnen een boek, als een bijenvolk temidden van een zee van wilde en tamme planten.

Dan over de cd-rom. Bevat een drieliuk met afdelingen over de betekenis van groen, vegetatie en beheer en een 'werkplaats'. Korte teksten, voorzien van heel veel fraaie foto's van plantengemeenschappen, groeiplaatsen en soorten. Het derde luik, toepasselijk 'de werkplaats' gedoopt bestaat uit een plantendatabase waar verschillende sorteringen uit te extraheren zijn. Ook uitgebreide literatuurverwijzingen ontbreken niet en er is onder andere een handige sleutel voor het op naam brengen van bosgemeenschappen. Je kunt een Word-bestand daarvan uitprinten om mee het veld in te